

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΜΙΝΩΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ MINOAN SEMINAR

Παρασκευή, 20 Μαρτίου 2015, 18.30 — Friday, 20 March 2015, 18.30

Σέβη Τριανταφύλλου

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

**Η διαχείριση του θανάτου στην προανακτορική και πρώιμη
παλαιοανακτορική Κρήτη: μία νέα ματιά στα σκελετικά κατάλοιπα**

**Managing with death in Prepalatial and Protopalatial Crete: a fresh
look at the skeletal remains**

Petras, House Tomb 5, courtesy of Metaxia Tsipopoulou

Το σεμινάριο θα δοθεί στα ελληνικά με το PowerPoint στα αγγλικά και δίγλωσση συζήτηση
The seminar will be in Greek, the PowerPoint in English and the discussion bilingual

**Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία/ The Archaeological Society at Athens,
Πανεπιστημίου 22, Αθήνα**

Οργανωτές: Έφη Σαπουνά-Σακελλαράκη, Λευτέρης Πλάτωνας, Γιάννης Παπαδάτος, and Colin Macdonald

WWW.MINOANSEMINAR.GR

[HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/GROUPS/MINOANSEMINAR.GR/](https://WWW.FACEBOOK.COM/GROUPS/MINOANSEMINAR.GR/)

LIVESTREAMING — <http://www.livestream.com/MINOANSEMINAR>

Παρασκευή, 20 Μαρτίου 2015, 18.30 — Friday, 20 Μαρτίου 2015, 18.30

Σέβη Τριανταφύλλου
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η διαχείριση του θανάτου στην προανακτορική και πρώιμη παλαιονακτορική Κρήτη: μία νέα ματιά στα σκελετικά κατάλοιπα

Η διαχείριση του θανάτου στην προανακτορική και πρώιμη παλαιονακτορική Κρήτη φαίνεται να αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους μηχανισμούς διαμόρφωσης κοινωνικών σχέσεων και συνοχής στις μικρές, διάσπαρτες και συχνά απομονωμένες κοινότητες της νησιωτικής υπαίθρου. Μέχρι πρόσφατα η έρευνα είχε εστιάσει την προσοχή της σε ζητήματα που αφορούν στην ταφική αρχιτεκτονική και στη διακίνηση πολύτιμων, ‘εξωτικών’ αντικειμένων με την ιδιότητα των ταφικών κτερισμάτων, ενώ, ως προς την εξέταση των ανθρώπινων καταλοίπων, οι δημοσιευμένες εργασίες είχαν περιοριστεί στην απόδοση αυστηρά ανθρωπολογικών πληροφοριών με ελάχιστη αναφορά σε ζητήματα που αφορούν στη μεταχείριση των νεκρών. Τα τελευταία δέκα χρόνια, η μελέτη ενός μεγάλου αριθμού ταφικών συνόλων από την προανακτορική και πρώιμη παλαιονακτορική Κρήτη, φιλτραρισμένη μέσα από μία μεθοδική και συστηματική οστεο-αρχαιολογική προσέγγιση, έρχεται να διαφωτίσει σε μεγάλο βαθμό τις διαδικασίες και τις διαφορετικές χρονικές στιγμές που ξεδιπλώνονται στις πρακτικές ταφής και στην πολυδιάστατη εικόνα διαχείρισης του νεκρού σώματος. Διαβαθμίσεις που εναλλάσσονται από αρθρωμένα σε διάσπαρτα αποσαρκωμένα ή πλήρως στρεβλωμένα, από την πυρά, ανθρώπινα κατάλοιπα ή σε ανατομικά μέλη σε μερική αποσύνθεση επιβεβαιώνουν την υπόθεση ότι ο θάνατος και οι μηχανισμοί διαχείρισης του δεν αποτελούσαν απλά μία ευκαιρία εναπόθεσης-απόρριψης και λήθης των νεκρών. Αντίθετα, η διαδικασία της ταφής εμφανίζεται ως μία πολυσύνθετη τελετή στην οποία μικρότερες ή μεγαλύτερες κοινωνικές ομάδες επιδιώκουν τη συνεχή φυσική επαφή τους με τους νεκρούς που πλέον παύουν να αποτελούν σημεία αναφοράς ταυτοποιημένων ατόμων και συγγενών αλλά και στοιχεία ανάκλησης της μνήμης, των προγόνων και του συλλογικού παρελθόντος.

Managing with death in Prepalatial and Protopalatial Crete: a fresh look at the skeletal remains

The management of death in prepalatial and early protopalatial Crete appears to have acted as an essential mechanism for the formation of social relationships and solidarity in the small, fragmented and rather isolated communities of the Cretan landscape. Research in mortuary archaeology until very recently focused on issues related to the tomb architecture and the circulation of valuable and ‘exotic’ artefacts identified as grave goods, while with regard to the examination of the human remains, published work has been limited strictly to biological information derived from the macroscopic examination of the deceased. During the last decade, however, the study of the human skeletal remains from a large number of prepalatial and early protopalatial mortuary assemblages has benefited considerably from systematic osteo-archaeological approaches which have shed new light on burial processes and the different ‘instances’ recognised in the burial practices along with the multidimensional representation of managing the dead body. Aspects of differential manipulation which range from fully and semi-articulated body parts to fully distorted, often by firing, human remains would reinforce the idea that death and death management did not represent merely a social mechanism whereby the human body was rejected-disposed of and the dead forgotten. On the contrary, burial processing appears as a multi-staged ritual where small or large social groups would pursue continuous physical contact with the dead body which ends in comprising points of reference for the identity of people and relatives as well as devices for recollecting ancestors and the communal past.